

نقش آموزش نگارگری بر افزایش خودکارآمدی در کودکان دارای ناتوانی یادگیری غیرکلامی ۱۴-۱۰ سال در کلینیک یوسف آباد تهران

الهام طوقیان چهارسوقی^۱، علی زاده محمدی^۲

مقاله کوتاه

چکیده

زمینه و هدف: خودکارآمدی در دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری زمینه پژوهشی مهمی می‌باشد. کودکان دارای اختلال یادگیری غیرکلامی به خاطر شکست‌های متعدد در زندگی، اعتماد به نفس پایینی داشته و بسیاری از توانایی‌های خود را نادیده گرفته و فراموش کرده‌اند؛ لذا این پژوهش به منظور بررسی تأثیر آموزش نگارگری بر افزایش خودکارآمدی در کودکان دارای ناتوانی یادگیری غیرکلامی انجام گرفت.

مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر از نوع شبه آزمایشی (پیش‌آزمون، پس‌آزمون) با گروه گواه بود که به شکل مقطعی در مدت ۲ ماه اجرا گردید. از میان ۶۰ کودک دارای اختلال یادگیری غیرکلامی در کلینیک روان‌شناسی پیوند و مرکز اختلالات یادگیری ویژه یوسف آباد تهران به صورت تصادفی، ۲۰ نفر (۱۰ نفر دختر و ۱۰ نفر پسر) در هر یک از گروه‌های آزمایش و گواه جایگزین شدند. میانگین سنی دختران در گروه آزمایش ۱۰/۳۳ و در گروه گواه ۹/۳۰ و میانگین سنی پسران در گروه آزمایش ۹ و در گروه گواه ۱۰ بود. برنامه آموزشی در طول ۱۰ جلسه ۴۵-۶۰ دقیقه‌ای بر روی گروه آزمایش اجرا گردید؛ در طول این مدت، گروه گواه، برنامه عادی خود را دنبال کرد. هر دو گروه با فاصله زمانی ۴ هفته، ۲ بار مورد ارزیابی (پیش‌آزمون و پس‌آزمون) قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه آزمون خودکارآمدی شرر بود. مقیاس شرر یک پرسش‌نامه ۱۷ ماده‌ای ۵ گزینه‌ای لیکرت می‌باشد (ضریب الفای کورنباخ نسخه فارسی = ۰/۷۹). فرضیه‌های این پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۰ بر اساس تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر درون-برون گروهی بررسی شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که آموزش نگارگری، خودکارآمدی را در سطح معنی‌داری $P \leq 0/05$ افزایش داد.

نتیجه‌گیری: ساده کردن و قابل فهم کردن اصول نقاشی در بالا بردن خودکارآمدی کودکان دارای اختلال یادگیری موثر می‌باشد، از این رو استفاده از این تکنیک برای افراد دارای اختلال یادگیری توصیه می‌شود. هم‌چنین مطالعات بیشتر با گروه کنترل و آزمایش بیشتر، به منظور بررسی تأثیر هنردرمانی برای کودکان دارای اختلال یادگیری غیرکلامی ضروری می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: نگارگری، خودکارآمدی، اختلال یادگیری غیرکلامی

ارجاع: طوقیان چهارسوقی الهام، محمدی علی زاده. نقش آموزش نگارگری بر افزایش خودکارآمدی در کودکان دارای ناتوانی یادگیری غیرکلامی ۱۴-۱۰ سال در کلینیک یوسف آباد تهران. مجله تحقیقات علوم رفتاری ۱۳۹۴؛ ۱۳(۳): ۳۶۶-۳۵۹

پذیرش مقاله: ۱۳۹۴/۰۸/۰۳

دریافت مقاله: ۱۳۹۲/۱۱/۲۰

۱. کارشناس ارشد پژوهش هنرهای سنتی، مرکز مشاوره و روان‌شناسی رهنمون، تهران، ایران (نویسنده مسؤول)

Email: elhamtoghian@yahoo.com

۲. دکتری روان‌شناسی بالینی، عضو هیأت علمی پژوهشکده خانواده، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

مقدمه

از دهه ۱۹۶۰ پژوهش درباره کودکان دارای ناتوانی یادگیری آغاز شده است (۱). ناتوانی یادگیری در نتیجه بی‌نظمی یا اختلال در یک یا چند فرایند اساسی ذهنی، در ارتباط با فهمیدن یا استفاده از زبان (صحبت کردن یا نوشتن) است که در شنیدن، فکر کردن، صحبت کردن، خواندن، نوشتن، هجی کردن یا انجام عملیات و محاسبات ریاضی آشکار می‌شود (۲). Hollis اختلالات یادگیری را به دو گروه عمده اختلالات یادگیری کلامی و غیرکلامی تقسیم می‌کند. اختلال‌های یادگیری غیرکلامی به عنوان دسته‌ای از ویژگی‌های عصب-روان‌شناختی، تحصیلی، اجتماعی و عاطفی توصیف شده‌اند که نواقصی را در استدلال غیرکلامی منعکس می‌کنند (۳)، که شامل ضعف در توانایی‌های دیداری-فضایی و تمیز دیداری می‌باشد، اما به آن‌ها محدود نشده و مهارت‌های سازمان‌دهی رشد نیافته، مشکل در استنتاج و استدلال انتزاعی، مشکلات قابل توجه در مورد استدلال ریاضی و کفایت اجتماعی محدود را نیز در بر می‌گیرد (۴).

کودکان دارای اختلال یادگیری غیرکلامی به خاطر شکست‌های متعدد در زندگی، اعتماد به نفس پایینی داشته و بسیاری از توانایی‌های خود را نادیده گرفته و فراموش کرده‌اند، زیرا بسیاری از دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری از باورهای خودکارآمدی پائینی نسبت به خود برخوردار هستند (۵). منظور از خودکارآمدی احساس شایستگی، کفایت و قابلیت در کنار آمدن با زندگی است که خودکارآمدی بر سطح انگیزه، عواطف، عملیات، فکر الگوها و انعطاف‌پذیری فرد اثر می‌گذارد (۶). Hamton & Mason (۷) معتقد هستند که دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری، تجربیات موفقیت‌آمیز کمتر و عدم نقش مشابهی در گذشته داشته‌اند. برآورده کردن و حفظ معیارهای عملکرد، خودکارآمدی را افزایش می‌دهد و ناکامی در برآوردن و حفظ آن معیارها، آن را کاهش می‌دهد. بر اساس نظریه بندورا آگاهی از خودکارآمدی خویشتن، عنصری مهم می‌باشد که منجر به تغییراتی در رفتار شخص می‌گردد (۸). اصطلاح خودکارآمدی بر نظریه شناختی-

اجتماعی بندورا مبتنی است و به باور شخص در مورد این که چگونه به خوبی می‌تواند در تغییر مؤثر باشد، دلالت دارد (۹). خودکارآمدی نقشی مؤثر در پیش‌بینی پیشرفت تحصیلی در سطوح مختلف تحصیلی و در حوزه‌های خاص ایفا می‌کند. همچنین نتایج تحقیقات پژوهشگرانی مانند Zimmerman Pintrich & DeGroot: (۱۰) & Martinez-Pons (۱۱): Ames & Archer (۱۲): Elliot & et al (۱۳): Multon & et al (۱۴): Miller & et al (۱۵): Wolters (۱۶) و دلیرعبدی‌نیا (۱۷) نشان داده است که خودکارآمدی با سطوح بالای بهره‌گیری از راهبردهای شناختی و فراشناختی و همچنین پایداری در انجام تکالیف رابطه معنی‌دار دارد (۱۸).

از آنجایی که آموزش هنر می‌تواند در پیشرفت بهینه تمرینات حرکتی ظریف کودکان مؤثر باشد، لذا آماده کردن و تهیه صنایع ظریفه برای کودکان دارای شرایط خاص، الزامی است (۱۹). کودک دارای ناتوانی خاص از طریق آفرینش‌های هنری این فرصت را خواهد داشت تا توانایی‌ها و قابلیت‌هایش را به خود و دیگران نشان دهد، توانایی‌هایی که تا آن زمان امکان بروز نداشته‌اند. مسلماً نقاشی و طراحی، مفری برای کودک درخودمانده است تا راهی معین برای پیشرفت در مسیر عادی زندگی وی بگشاید (۲۰). نگارگری از جمله هنرهای ترسیمی است که برای کشیدن تصاویر نیاز به دقت و ظرافت خطوط و اندازه دارد و دقت بر جزئیات و توجه به اندازه خط‌ها، یادگیری کودکان را افزایش می‌دهد.

در ایران شناخت کمی در مورد هنردرمانی و تأثیر آن بر روی کودکان دارای اختلال یادگیری موجود می‌باشد و به علت آشنایی اندک خانواده‌ها با این رویکرد در آموزش و توانبخشی کودکان دارای اختلال یادگیری و رشدی، کمتر از آن استفاده شده است.

لذا این پژوهش این فرضیه را در بر می‌گیرد که آموزش نگارگری در افزایش خودکارآمدی در افراد دارای اختلال غیرکلامی ۱۰-۱۴ سال مؤثر است.

مواد و روش‌ها

جامعه، نمونه و روش نمونه‌گیری

پژوهش حاضر با توجه به ماهیت و اهداف آن از نوع روش‌های شبه‌آزمایشی است. در این پژوهش از طرح پیش‌آزمون پس‌آزمون با گروه کنترل استفاده شده است. از میان ۶۰ کودک دارای اختلال یادگیری غیرکلامی در کلینیک مشاوره روان‌شناسی پیوند و مرکز اختلالات یادگیری ویژه یوسف آباد تهران که مشکل خودکارآمدی داشتند، به صورت تصادفی ۲۰ نفر (۱۰ نفر دختر و ۱۰ نفر پسر) در هر یک از گروه‌های آزمایش و گواه جایگزین شدند. برنامه آموزشی در طول ۱۰ جلسه ۴۵-۶۰ دقیقه‌ای بر روی گروه آزمایش اجرا گردید؛ در طول این مدت، گروه گواه، برنامه عادی خود را دنبال کرد. هر دو گروه با فاصله زمانی ۴ هفته، ۲ بار مورد ارزیابی (پیش‌آزمون و پس‌آزمون) قرار گرفتند. ابزار گردآوری اطلاعات در این مطالعه آزمون شرر بود.

ابزار پژوهش

مقیاس خودکارآمدی عمومی شرر (Mark Sherer)

(self efficacy questionnaire): آزمون خودکارآمدی که در پژوهش حاضر به کار رفت توسط شرر و همکاران، جهت تعیین سطوح مختلف خودکارآمدی عمومی افراد ساخته شده است و میزان کارآمدی و قابلیت اعتماد به توانایی خود را می‌سنجد. مقیاس شرر دارای ۱۷ ماده بوده و هر ماده دارای ۵ گزینه می‌باشد. برای هنجاریابی آزمون خودکارآمدی از روش دو نیمه کردن استفاده شده. ضریب اعتبار از طریق اسپیرمن-براون با طول برابر ۰/۷۶ و با طول نابرابر ۰/۷۶ به دست آمده است. آلفای کرونباخ با همسانی درونی سوالات برابر ۰/۷۹ به دست آمده است. ضریب اعتبار این فهرست در پژوهش بختیاری براتی ۰/۷۹ / عبدی‌نیا ۰/۸۵ و در پژوهش اعراییان، خداپناهی، حیدری و صدق‌پور ۰/۹۱ به دست آمده است (۲۱).

شیوه اجرا

برای گروه آزمایش برنامه عملی ۱۰ جلسه‌ای و هر جلسه ۶۰-۴۵ دقیقه آموزش نگارگری مبتنی بر تغییر رفتار اجرا گردید.

برنامه جلسات ابتدایی به گونه‌ای تنظیم شده بود که تمرین‌ها برای گروه دخترها و پسرها مشترک بود. جلسه اول آموزش جهت معارفه و آشنایی هنردرمانگر و آزمودنی‌ها برگزار گردید؛ در هر جلسه آموزش یک هنردرمانگر که مسلط به نگارگری بود به همراه یک روان‌شناس حضور داشتند. جهت توضیح اهداف و آشنایی با رنگ و قلم مو و کودکان به صورت آزاد و دلخواه نقاشی کشیدند. در طی جلسات هنردرمانگر برنامه هر جلسه را به افراد آموزش می‌داد و آزمودنی‌ها با استفاده از آن تمرین‌ها را انجام می‌دادند. در جلسه دوم آزمودنی‌ها با تقسیم‌بندی دایره، آن را تبدیل به یک بته جقه کرده و سپس از کنار هم قراردادن بته جقه‌های کوچک و بزرگ، آن‌ها را تبدیل به بدن پرنده کردند. در جلسات سوم و چهارم، کودکان بدن تکمیل شده پرنده را با آبرنگ، رنگ کرده و به قلم‌گیری آن پرداختند. کودکان آموختند که به قلم مو، فشار کمی وارد شده و خطوط مستقیم و کوتاهی را سریع بر روی کاغذ ترسیم کنند. برای قلم‌گیری هر خط، تنها یک بار کشیده شود. خطوط نباید به صورت بریده بریده ترسیم شوند و برای قلم‌گیری بایستی با ضخامت‌های متفاوت به صورت کم‌رنگ و پررنگ ترسیم شوند. آزمودنی‌ها با توجه به این نکات و همراه با آزمونگر، بدن پرنده را قلم‌گیری کردند.

به دلیل ماهیت بنیادی هنر و نقش آن در ساختار نماد و سمبل، ارتباطی عمیق و ژرف بین هنر درمانگر و آزمودنی‌ها برقرار شد که این ارتباط از طریق کار هنری، امکان‌پذیر بود و به دلیل انعطاف‌پذیری هنر ارتباطی راحت را با هنردرمانگر برقرار کردند. آزمودنی‌ها در صورت درست انجام دادن تمرینات و تکمیل تمرینات در منزل، طرح کامل نگارگری را از هنردرمانگر خود دریافت می‌کردند.

درمانگر تمرینات را به صورت مرحله به مرحله و ساده شده برای افراد توضیح می‌داد. در جلسه پنجم، برنامه‌های گروه دخترها و پسرها، متفاوت بود، دخترها به کشیدن خورشید خانم مشغول بودند. برای کشیدن خورشید خانم، مطابق الگوی ارائه شده، تقسیم‌بندی صورت و محل قرار گرفتن اجزای صورت را فرا گرفتند و در جلسه ششم، آن را تکمیل و رنگ‌آمیزی کردند و مطابق با اصولی که در بالا ذکر شد، به

نتایج جدول ۳ حاکی از آن بود که بین دو گروه آزمایش و کنترل در مقیاس خودکارآمدی ($F(36,2)=32/554, P<0/001$) تفاوت معنی‌داری وجود دارد، همچنین اثر تعامل گروه با زمان اندازه‌گیری ($P>0/05$)، $F(36,2)=17/29$ معنی‌دار است، به عبارتی بین دو گروه کنترل و آزمایش از نظر میزان خودکارآمدی در سه زمان اندازه‌گیری تفاوت معنی‌داری به لحاظ آماری مشاهده شد. بررسی دقیق‌تر و مرحله‌ای میانگین سه دوره اندازه‌گیری حاکی از آن است که در مرحله پیش و پس‌آزمون تفاوت مشاهده شده بین گروه‌های آزمایش و کنترل معنی‌دار نبوده است. اما تفاوت‌های مشاهده شده بیشتر بر اثر تفاوت موجود ایجاد شده در مرحله میان‌آزمون بوده است. لذا می‌توان نتیجه گرفت که آموزش نگارگری در افزایش خودکارآمدی در کودکان دارای اختلال یادگیری غیرکلامی به لحاظ آماری معنی‌دار و به لحاظ بالینی تا حدی قابل تأمل است.

قلم‌گیری آن پرداختند. در جلسه هفتم، گروه پسرها نیز، کشیدن شیر را آموزش دیدند، با کنار هم قراردادن دایره‌هایی با سایزهای متفاوت، بدن شیر را کشیده و بال‌ها و پاهای شیر را به آن اضافه کرده و بدن شیر را تکمیل کردند. جلسه هشتم، آزمودنی‌ها به تمرین بدن شیر پرداخته، آن را تکمیل و مطابق نمونه آن را رنگ‌آمیزی و قلم‌گیری کردند. در جلسه نهم، یک ظرف سفالین در اختیار هر آزمودنی قرار داده شد که آموخته‌های دوره آموزش را بر روی آن به صورت آزادانه و به سلیقه خود ترسیم کرده و رنگ کند و سپس با اسپری، رنگ ظرف سفالی تثبیت گردید. با این کار، آزمودنی‌ها قابلیت‌ها و توانایی‌هایی را که از طریق کلاس به دست آورده بودند مشاهده کردند.

جلسه انتهایی، به جمع‌بندی کلی جلسات، بررسی نتیجه کار و احساسات گروه از شرکت در این دوره آموزشی پرداخته شد.

یافته‌ها

از آزمون تحلیل واریانس با اندازه‌گیری مکرر درون-برون گروهی جهت بررسی تفاوت بین دو گروه آزمایش و کنترل از نظر میزان خودکارآمدی در سه زمان پیش‌آزمون و پس‌آزمون (متغیرهای وابسته) استفاده گردید.

جدول ۱. مشخصات جمعیت‌شناختی گروه آزمایش و گواه

میانگین سن	تعداد	جنسیت	
۱۰/۳۳	۶	دختر	گروه آزمایش
۹	۴	پسر	
۹/۳۰	۵	دختر	گروه گواه
۱۰	۵	پسر	

جدول ۲. مقایسه میانگین نمرات آزمون خودکارآمدی در دو گروه آزمایش و کنترل در مرحله پیش‌آزمون

خودکارآمدی	گروه آزمایش	گروه کنترل
۴۲/۸۰	۹/۰۱۶	۱/۶۱۹
۳۸/۸۰	۱/۹۰۷	۰/۱۸۴

جدول ۳. آزمون تفاوت میانگین دو گروه آزمایش و کنترل با تحلیل واریانس اندازه‌گیری مکرر درون گروهی و بین گروهی

متغیر	آماره گروه	میانگین پیش آزمون	میانگین میان آزمون	میانگین پس آزمون	f	df	سطح معنی‌داری
اثر گروه	آزمایش	۴۲/۰۰	۶۱/۰۰	۴۱/۰۰	۳۲/۵۵۴	۲-۳۶	۰/۰۰۱ *
	کنترل	۳۸/۰۰	۳۹/۰۰	۳۹/۰۰			
تعامل گروه با زمان اندازه‌گیری	آزمایش	۴۲/۸۰	۶۱/۲۰	۴۱/۲۰	۱۷/۲۹	۲-۳۶	۰/۰۰۱
	کنترل	۳۸/۸۰	۳۹/۶۰	۳۹/۲۰			

*: $P < 0/001$

بحث و نتیجه‌گیری

همان‌طور که مشاهده شد آموزش نگارگری بر افزایش خودکارآمدی کودکان مؤثر بود، که این یافته در راستای نتایج پژوهشگرانی مانند Silver (۲۲) که برنامه‌های هنری پیشرفته‌ای را در زمینه نقاشی‌های ذهنی (SUEP یا State SUEP (Urban Education Project بر روی کودکان انجام داد. نتایج نشان داد که ترسیم نقاشی می‌تواند در یاری رساندن به کودکان دارای اختلال یادگیری در بیان کردن مفاهیم غیرکلامی خود از طریق کانال‌های بینایی- حرکتی استفاده شود. در مطالعه زینعلی و خسرو جواد (۲۳) نیز اثر نقاشی درمانی در کاهش اختلالات رفتاری کودکان بی‌سرپرست به‌دست آمد. یافته‌های به دست آمده حاکی از تفاوت معنی‌دار در کاهش اختلالات رفتاری در کودکان بی‌سرپرست در گروه آزمایشی نسبت به کودکان گروه کنترل پس از اجرای برنامه نقاشی درمانی به عنوان یک برنامه مداخله‌ای بود. Karagiorgakis از هنرهای بصری برای آموزش به کودکان دارای اختلال یادگیری استفاده کرد و از هنرهای بصری جهت افزایش مهارت‌های ارتباط اجتماعی، یادگیری آن‌ها در حوزه تحصیلی و بالابردن مهارت‌های یادگیری بهره گرفت (۲۴). هنرهای تجسمی برای افرادی که دارای ناتوانی هستند، می‌تواند فرصت‌هایی را به وجود بیاورد که خودشان را بیشتر

بشناسند و از طریق آنچه که بر روی کاغذ یا پرده نقاشی می‌آورند، احترام و عزت نفس خودشان را درک کنند. کودک دارای ناتوانی خاص از طریق آفرینش‌های هنری این شانس را خواهد داشت تا توانایی‌ها و قابلیت‌هایش را به خود و دیگران اثبات کند، توانایی‌هایی که تا آن زمان امکان بروز نداشته‌اند (۲۵). استفاده از نقاشی در هنردرمانی یک مداخله مؤثر است که در آن، زمان درمانگر و منابع هنری اهمیت پیدا می‌کند، که ممکن است تأثیر آن مدت زیادی بر خودکارآمدی افراد آموزش دیده باقی بماند (۲۲).

در مجموع آموزش نگارگری به دلایل زیر بر افزایش خودکارآمدی اثر داشته است، (۱) با توجه به شرایط سنی کودکان، ارتباط خوب آن‌ها با نقش و طرح، رنگ و قلم مو، (۲) فعال بودن دانش‌آموزان در امر یادگیری و برگزاری جلسات به صورت گروهی، (۳) تفکیک و ساده شدن تمام مراحل و تکرار تمرین‌ها در فضایی آرام، (۴) آزادی در انتخاب طرح، رنگ، ترکیب‌بندی و اندازه تصاویر به سلیقه شخصی آزمودنی‌ها روی سفال در جلسات نهایی و مشارکت و تشویق آزمودنی‌ها که تأثیر زیادی در یادگیری کودکان داشت. توصیه می‌شود که از دیگر تکنیک‌های هنردرمانی و بر روی گروه نمونه بزرگ‌تری این پژوهش انجام شود که تأثیر آن بیشتر مشاهده گردد. نظریه "تجربه موفقیت" بندورا، احساس خودکارآمدی را تحت تأثیر عوامل هفت‌گانه قرار می‌دهد (۲۶) که از میان

محدودیت‌ها

از جمله محدودیت‌های این پژوهش، عدم همکاری خانواده‌ها در حضور مرتب مراجعین به کلاس و نبود مکان ثابت برای تمرین بود که به نظر می‌رسد که این عوامل بیرونی در افت نتایج مرحله سوم مؤثر بوده است. همچنین به دلیل عدم همکاری والدین امکان پیگیری‌های بعدی بعد از اتمام دوره درمان فراهم نشد.

پیشنهادها

در پایان پیشنهاد می‌شود برای پژوهش‌های بعدی به شکل انجام مطالعات کارآزمایی بالینی دو گروهی با حجم نمونه بالاتر و نیز در سایر اختلالات و نیز مقایسه اختلالات یادگیری کلامی و غیر کلامی نوشته شود و با توجه به اثربخشی هنردرمانی بر افزایش خودکارآمدی افراد دارای اختلال یادگیری، از دیگر تکنیک‌های هنردرمانی برای درمان این گروه استفاده شود که می‌توان تمرین‌ها را متناسب با هدف درمان تغییر داد.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله مراتب سپاس خود را از مسؤولین محترم مرکز اختلالات یادگیری یوسف‌آباد استان تهران و کلینیک مشاوره روان‌شناسی پیوند، جهت تأمین اعتبار انجام طرح و همکاری‌های لازم اعلام می‌داریم. منابع اعتباری این پژوهش، پژوهشکده خانواده و کودک دانشگاه شهید بهشتی می‌باشد.

این پژوهش در سال ۸۸-۱۳۸۷ در کلینیک مشاوره روان‌شناسی پیوند و مرکز اختلالات یادگیری ویژه یوسف‌آباد تهران انجام شده است.

آن‌ها ادراک درجه دشواری تکلیف، میزان تلاش، میزان نیاز به کمک بیرونی و چگونگی سازماندهی و بازسازی تجارب، در این پژوهش مورد ملاحظه قرار گرفت.

کاربرد عکس‌ها و تصاویر واقعی، اساس ترمیم ناتوانی‌های غیرکلامی را تشکیل می‌دهد. رنگ این تصاویر بایستی طبیعی باشد، زمینه آن‌ها آشفته و درهم نباشد و از سایه-روشن‌های بسیار بد به دور باشد. برای آموزش یادگیری‌های حرکتی غیر کلامی باید از پایین‌ترین سطح یادگیری شروع کرد (۲۷).

در این پژوهش، کودکان دارای اختلال یادگیری، تصاویری را که یاد گرفته بودند با آزادی در انتخاب طرح، رنگ، ترکیب‌بندی و اندازه تصاویر، به سلیقه شخصی خود بر روی سفال کشیدند. در مرحله ترسیم آزاد از آنجایی که درمانگر یا مربی به عنوان یک واسطه و میانجی حذف گردید، ارایه ساختار و مفهوم کار، بدون واسطه بیانگر کودک بود. کودکان با این کار خود را محک زده، توانایی‌های خود را مشاهده کرده و به خاطر آن تشویق شدند و این کار در افزایش اعتماد به نفس و خودکارآمدی کودکان بسیار مؤثر بود. همان‌گونه که مشاهده کردیم، نتایج نشان می‌داد که آموزش نگارگری در افزایش خودکارآمدی کودکان مؤثر بوده است و از نظر آماری در سطح ۰/۰۰۱ معنی‌دار بوده، اما به لحاظ کلینیکی و مشاهده میانگین‌ها در تقابل با وضعیت انحراف استاندارد تفاوت تا مرحله میان‌آزمون افزایش یافته و بعد از آن تغییر معنی‌داری در نتایج پس‌آزمون دو گروه مشاهده نشد و به عبارت دیگر فرضیه پژوهش مبنی بر تأثیر آموزش نگارگری بر افزایش خودکارآمدی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری به لحاظ آماری معنی‌دار و به لحاظ بالینی تا حدی قابل تأمل است.

References

1. Azad A, Havayee N, Rafiee Sh, Kiani MR. Compared the intuitive skills- writing and common movement disorders in children 9-11 years old. Modern Rehabilitation, University of Medical science. 2008; (4) :5-12. [In Persian].
2. Schmidt P. Music therapy: An introduction. 2nd ed. Tehran: Shabahang 2000: 45-7.
3. Sands S A. Nonverbal Learning Disabilities. Schools of medicine. New York University 2000; 4(5):1-5.

4. Nabizadeh R. What is the nonverbal learning disability? *Exceptional Magazine* 2004; (44): 42-45. [In Persian].
5. Thompson S. What is Non-Verbal Learning Disorder? [online]. Available from: <http://www.nldontheweb.org/>.
6. Spicer C. D. The written English self-efficacy of learning disabled, gifted, and mainstream adolescent students. *Post Script* 2004; 5(1):17-29.
7. Hampton N, Mason E. Learning Disabilities, Gender, Sources of Efficacy, Self-Efficacy Beliefs, and Academic Achievement in High School Students. *Journal of School Psychology* 2003; 41(2):101-12.
8. Bandura A. *Social Foundation of thought and Action: A Social cognitive theory*. Michigan: Prentice Hall 1985: 23-5.
9. Bandura A. Perceived self-efficacy in cognitive development and functioning. *Education psychology* 1993; 28(2): 117-48.
10. Zimmerman B J, Martinez-Pons M. Student differences in self-regulated learning: Relating grade, sex and giftedness to self-efficacy and strategy use. *Journal of Educational Psychology* 1990; 82(1): 51-9.
11. Pintrich P R, DeGroot E V. Motivational and self-regulated learning components of classroom academic performance. *Journal of Educational Psychology* 1990; 82(1): 33-40.
12. Ames C, Archer J. Achievement goals in classroom: Students' learning strategies and motivation processes. *Journal of Educational Psychology* 1998; 80(3): 160-7.
13. Elliot A, McGregor H A, Gable S. Achievement goals, study strategies, and exam performance: A mediational analysis. *Journal of Educational Psychology* 1999; 91(3): 549-63.
14. Multon K D, Brown S D, Lent R W. Relation of self-efficacy beliefs to academic outcomes: A meta-analytic investigation. *Journal of Counseling Psychology* 1991; 38(1): 30-8.
15. Miller R B, Behrens J T, Greene B A, Newman D E. Goals and perceived ability: Impact on student valuing, self-regulation, and persistence. *Contemporary Educational Psychology* 1993; 18: 2-14.
16. Wolters C A. Advancing achievement goal theory: using goal, structures and goal orientations to predict students' motivation, cognition and achievement. *Journal of Educational Psychology* 2004; 96(2): 236-50.
17. Dalir Abdinia, M. Relationship of self-efficacy, goal orientation, self-learning and academic achievement of students in Tehran. [MSc Thesis]. Tehran, Iran: School of Psychology, The University of Tehran; 1997. [In Persian].
18. Mohsen Poor M, Hejazi E, Kiya manesh A. R. The role of self-efficacy, learning strategies and sustainable development objectives in math achievement in high school students in Tehran. *Journal of Educational innovations* 2007; 16(5): 9-12. [In Persian].
19. Nainis N, Paice J A, Ratner J. Relieving symptoms in cancer: Innovative use of art therapy. *Journal of Pain and Symptom Management* 2006; 31(2):162-9.
20. May Deborah C. Integration of Art Education into Special Education Programs. *Art Education* 1976; 29(4): 16-20.
21. Kim, y. m. Correlation of mental-health problem with psychological constructs in adolescence. *International journal of nursing studies* 2003; 40(2): 115-24.
22. Silver R, Ed. D. *ART AS LANGUAGE: access to thoughts and feelings through stimulus drawings*. Routledge: Taylor & Francis; 2001. P 56-60.
23. Zeinali Tajji Sh, Khosro Javid M. The role of paint therapy on reducing behavioral problems in children. *Proceeding of 2nd congress of art therapy*. Tehran: Shahid Beheshti University; 2009. [In Persian]. P 5-8.
24. Karagiorgakis I. The visual arts-based experiences of students with learning disabilities: tow multiple-perspective case studies. [MSc Thesis]. Kington, Canada: Queen's university; 2013.
25. Abedi A. R. The study of efficacy of art therapy with approaches-narrative cognitive and efficacy of the internal problems of adolescent orphans. [MSc Thesis]. Tehran, Iran: School of Psychology and Educational Science, The University of Shahid Beheshti of Tehran; 2008. [In Persian].
26. Khazayee kh. The effect of music therapy on mental health and self-efficacy in the elderly and middle-aged in Khojaste hospice of Karaj. [MSc Thesis]. Tehran, Iran: Alzahra University; 2007. [In Persian].
27. May Deborah C. Integration of Art Education into Special Education Programs. *Art Education* 1976; 29(4): 16-20.

The effect of miniature learning on self-efficacy of learning disability children in Yousef-Abad Clinic, Tehran

Elham Toghian Chaharsooghi¹, Ali Zade Mohammadi²

Short Communication

Abstract

Aim and Background: Self-efficacy is an important research in students with learning disability. Because of multiple failures of children with nonverbal learning disability, they have low self-esteem and missed their abilities, so the aim of the present study was to explore the effect of study of miniature on self-efficacy of children with nonverbal learning disability (NLD).

Methods and Materials: This is an experimental study (pre-test, post-test) with the control group which was conducted during 2 months. 20 children (10 boys and 10 girls) with NLD were selected from 60 children in Peyvand psychological clinic and Yousef Abad center and randomly was implementing in experimental and control groups. The average age of the girls in the experimental group was 10/33 and in the control group was 9/30 and the average of age of boys in the experimental group was 9 and in the control group was 10. The experimental group took part in ten sessions of miniature with 45-60 min, while the control group was put on a waiting list. Both groups received the Sherer self-efficacy test tow times (pre-test and post-test) during 4 weeks. Sherer test is a valid and reliable questionnaire with 17 items likert scale (Cronbach alpha coefficient for farsi version =0.79). Findings of this study were analysed by ANCOVA based on repeated measure using SPSS version 20.

Findings: The results revealed that Persian miniature had a significant effect on self-efficacy ($P \leq 0.05$).

Conclusions The findings of this study showed that simplify and enhance of paintings were effective in raising of self-efficacy of children with learning disabilities, so it could be a good technique for NLD children and suggested for them. Further studies with control group and greater sample size are warranted to evaluate the efficacy of art therapy for NLD clients.

Keywords: Miniature, Self-efficacy, Nonverbal learning disability

Citation: Toghian Chaharsooghi E, Zade Mohammadi A. **The effect of miniature learning on self-efficacy of learning disability children in Yousef-Abad Clinic, Tehran.** J Res Behave Sci 2015; 13(3): 359-366

Received:09.02.2014

Accepted: 25.10.2015

- 1- MA in Art Research, Honar Asai Counseling & Psychology Center, Isfahan, Iran (Corresponding Author) E-mail: elhamtoghian@yahoo.com
2- Clinical Psychology, Faculty of University of Shahid Beheshti, Tehran, Iran